

Рат на Балкану

— Наши извјештаји —

Инспекција Књаза Мирка

(Књаз Мирко у приморском одреду)

Мурићани, 2. новембра. — Његово Краљ. В. Књаз Мирко стигао је овдје из везетског одреда. Сјутра ће предводити баталјоне, који су око Тарабоша и пријаси ће доцније у Луарзи.

Краљ обилази војску

(Палат Краљев до Ријоли)

Ријека, 3. новембра. — Краљ се са Великим Књазом Петром и Великом Књагињом Милицом у четвртак изјутра на параброду извезао до Ријоли, близу Нашљедникова главног стана, од куда се исти дан вратио на Ријеку.

Акција око Скадра

(Појачања преко Кира. Бомбардовање Скадра. Заузеће Голема)

Ријека, 3. новембра. — Потоње два дана бијаше велика војна акција око Скадра. Ономад су наше трупе, под заштитом топова у маси прешле Кир, и појачале одјељења источно од Скадра. Бомбардовање је трајало ономад и јуче цео дан. Војничка касарна у Скадру уништена је. Јуче по подне Турци мораломе напустили своју јаку батерију у Голему, у пољу испод Скадра. Батерија је имала важан значај за одбрану.

Преко Бојане

(Разбијена турска војска)

Ријека, 3. новембра. — Наша војска, која је пријасила Бојану сукобила се испод Барбалуша с непријатељем, који је имао 3000 војника и наступио од Љеша. Непријатељ је био потпуно разбијен и натјеран у бјегство према Љешу. Наша војска гони га у јужном правцу.

Повратак генерала Вукотића

(Наступање источног одреда према Скадру)

Ријека, 3. новембра. — Бригадир Вукотић с појачаним одјељењем своје војске сишао је од Плава на Цијевну и продужио наступање према Скадру.

Наша војска разбила Турке

(Како је наша војска побјела турску војску)

Свети Никола, 4. новембра. — Одред турске војске од 2 табора, и неколико стотина башибозука са једном брдском батеријом наступили је од Црног Врха 31. октобра око 4 сата послје подне; једним одјелом напало је на бивак деснокрилне колоне генерала Мартиновића, отворивши против њега артиљеријску и пушчану палбу; с наше им се стране одмах одговорило и предузете су мјере да се непријатељ задржи, што се с успјехом извршило. Ноћ је бој раставила. У четвртак, 1. новембра у 6:45 сати непријатељ је свом јачином напало наше предстраже, и оне су га дочекале истом жестином и успјеле спрјечити његово напредовање. С обје стране се жестоко нападало, сипао се шрапнел и пушчана ватра с обје стране. Око 11 сати непријатељска артиљерија умукнула, а онда се отворила борба на бајонете, и када су наше предстраже појачале и у борбу ушле нове чете, непри-

јатељ се почео колебати. Око 11:15 сати непријатељ је био присиљен да се повлачи, што је учинио бринећи своје одступање. Није прошло ни пола сата, непријатељ је био потпуно потучен да се остатак дао у дивљи бијег, оставив на бојном пољу много мртвих и рањених. Наши су заробили пола непријатељске батерије, доста низама и башибозука, с великом количином пушака и муниције; ми смо имали 50 мртвих и рањених. Наше трупе гониле су остатак непријатеља и без сметње наступале, зауев све позиције до испод Бијеле Горе. Данас је наступање настављено. Непријатељ се није појављивао нигдје па чак и при посједању Црног Врха и осталих висова, који се сматрају као најважније стратегијске тачке у овим крајевима. Ово доказује да је битка 1. новембра непријатеља потпуно растројила.

Наша војска у Синђину

(Заузимање Сан-Ђовани ди Медиа)

Св. Никола, 4. новембра. — Јуче су колоне деснокрилне генерала Митра Мартиновића наступиле од Црног Врха, па све до Сан-Ђовани ди Медиа (Синђини). На цијелом путу непријатељски отпор био је сасвијем слаб и спрех око 6 сати заузета је лука Сан-Ђовани ди Медиа. Непријатељ се повлачио у јереду к Љешу. Изгледа су да ту неће моћи дати каквог јачег отпора. — Од битке код Луарзе, која је била 1. новембра, где је непријатељ био потпуно уништен, код непријатеља је велика паника и неред, те је онеспособљен, да нам битку озбиљнију смије дати. Улазак команданта и војске у Сан-Ђовани ди Медиа извршен је свечано. Заробљена је велика количина хране и других војничких потреба.

Повратак источног одреда

(Подаће наше војске због снјегера)

Гусиње, 1. новембра. — (Приспио ноћас). — Смјели прелаз преко Богићевице није могао остати без потпљедница: у наметима су нашли смрт два војника. Снјегом су затрпане све декорације генерала Вукотића. Сва комора штаба и преко сто педесет коња и ратни материјал је готово сав спасен, али дефинитивни губитци нијесу још познати

Због Балкана

(Распуштање општинских одбора у Сплету и Шибенику)

Задар, 4. новембра. — Намјесништво је распустило општинска заступства (одборе) Сплета и Шибеника, мотивишући неким појавама при исказима за Балкан. Земалски одбор протествовао је, отклањајући одговорност.

— Биоградски Пресбиро —

Српска војска у Солуну

(Како је српска војска ушла у Солун)

Биоград, 4. новембра. — Из Скопља јављају, да је заједно са бугарском и грчком војском ушао у Солун српски коњички пук дунавске дивизије првог позива под командом Чоловића. Код Турака је већ само стицање наше коњице имало великога дјјства, јер су вје-

ровали, да за њом иде цијела војска. Наша коњица ушла је 10. новембра свечано у Солун; са заставама и музиком и обилазила је главне улице, одушевљено дочекана пред српским консулатом; поздравила је сакупљена српска колонија. Командант је уписао на једном примјерку Мирослављевог Еванђеља датум улаза српске војске у Солун. Послије одмора коњица је кренула сјутра дан за Прилипи, гдје је стигла трећег дана. — Коњица је уопште узела у рату учешћа као засебна јединица. Послије Куманова, Скопља и заузећа Штипа, Чоловићев се пук одвојио од армије и кренуо Демиркапију. Нашао је турски одред од 7 официра и 600 војника и заподијео борбу, те је натјерао Турке у бјегство; запленио је турску опрему, профијант и заузео Демиркапију и кренуо на југ. Код села Худова заробио је једног капетана турског и 130 војника ту се подијелио у двије колоне, од којих је једна пошла у Ђевђелију и Вардарску и заробила 5 официра и 900 војника. Друга је пошла у Дојран, заузела га, те заробила 300 турака, а 500 растјерала. Мало затим једно одјељење код Хилендара пресјекло железницу, спрјечило експедицију машина и вагона за Цариград. Пошто су се обје колоне сјединиле, ставиле се на расположење грчком команданту, што је учинило најљепши утисак. Затим уђоше у Солун. Овај коњички пук након три дана напорнога пута до Прилипи одмах је кренуо даље Битољу.

Срби пред Једреном

(Турци испадну, а Срби пукну)

Биоград, 4. новембра. — Из опсадног логора пред Једреном јављају врховној команди у Скопљу, да су Турци кушали два пута испад из Једрена; први пут деветог, а други пут тринаестог. Први пут била су два турска пука, који изгубише 270 мртвих и рањених; други пут био је један пук, који је изгубио 130 мртвих и рањених. Срби су имали први пут 22 рањена и 2 мртва, други пут и рањених и мртвих. Турци су хтјели кушати снагу и опрезност српске опсадне војске, па се очекује један велики турски испад из Једрена.

Русија спремна за рат

(Изјави руског министра војног)

Биоград, 4. новембра. — Према једном нарочитом извјештају из Петрограда, на министарској сједници, министар војни изјавио је, да је Русија потпуно спремна за рат, те је тако скинуо са војске одговорност за евентуалне неуспјехе руске политике. Говори се, да су учињене све приправе за мобилизацију шест корпуса.

Бој код Битоља

(Борба код Битоља започела је)

Биоград, 4. новембра. — Битка код Битоља започела је јучер, након прекјучерашњег сукоба српске коњице са једним одјељењем турских чета, код Драгинца. Ангажована је јучер борба на цијелој линији. Турске трупе држале су све висове, од којих су неки били високи 1200 метара; напротив наше чете су биле на потпуно изложеном терену, поплављеном ушљед изливња рјечица. Наше трупе савлађевале су све тешкоће и пред вечер

држане посједнут већ цијели крај Берање, Зрноборски Врх од 1200 метара и Аблаково.

Тиме је положај наших трупа за данашњу борбу знатно поправљен, па се борбе данас почеле развијати под много подеснијим условима. Наше трупе почеле су се кретати јутрос напријед, добро су снадбјевене, а дух одличан. Прекјуче добиле су грчке трупе у Солуну налог да крену према Битољу, али се не зна када ће моћи да стигну.

Срби и Арнаути

(Зашто су се Арнаути покорили)

Биоград, 4. новембра. — Поводом писања једног дијела аустријске штампе, да је српска борба са Арнаутима била лака, јер нијесу били добро наоружани, слонштава се из Скопља да лани Тургут па-ша није успио сакупити код Арнаута све оружје, јер су га многи имали приликом љетошње буне, коју није могао савладати осамдесет баталјона турске војске. Одмах у почетку преговора с њима раздано је оружје на граници, послје и осталом становништву. Арнаути отворили сами магацине, узели у Приштини 10 хиљада, у Пећи 6 хиљада, а у Вучитрну 7 хиљада пушака. Прије рата упутили су Турци у Скопље 63 хиљаде пушака и раздали Арнаутима, како доказује депеша Риза шахе Болетинцу. До сада је сакупљено арнаутско оружје у Скопљу до 20 хиљада, у Приштини за 2 дана 8 хиљада. Арнаути су имали довољно оружја, али се нијесу смјели борити послје Куманова и видјели су да српске власти уводе ред, и да су праведне спреам њих, па се предају мирно, не заустављајући напредовање војске на море.

— Петроградски „Вјесник“ —

Око Цариграда

(Бугари код Чатагџе. Посредовање код балканских држава. Тоговојни турски успјех)

Петроград, 31. октобра. — Турски официри генералног штаба, који су се повратили из главног стана Хадемкеи, изјавилише кореспонденту „Вјесника“ да су бугарске извјешнице на два дана марша од Чатагџе. Почетак битке очекује се. „Отоманска Агенција“ јавља да порга још никакав одговор није добила од великих сила. Посредовања код балканских држава нијесу још почела. Командант „Хамидие“ телеграфира 31. окт. да је топовском ватром приморао бугарске трупе околс Драгоникеја да се повуку на даљим висовима и нанео им велике губитке.

Срби око Битоља

(Турци успио нуде предају града)

Скопље, 31. октобра. — Престолонаследник Александар стиже данас на чело војске у Прилипи онда крену за Битољ. Срби су окружили Турке и чује се да би Турци предали град али без војске. Њихов предлог је одбијен; сваког се часа очекује почетак битке.

Посредовање за мир

(Велике силе посредују на мир у Турци)

Софија, 31. октобра. — Представници великих сила поднијелише Гешову ноту и изјавише да су добили дозволу, а на молбу Турске, да упитају Бугарску жели ли от-

почети посредовање и у позитивном случаја под каквим условима. „Мир“ дознаје да су Турци опет покушали нови испад из Једрене, али су били одбијени.

Гешов је одговорио представницима великих сила, да ће он њихов предлог упутити главном штабу и државама савезницима.

Бугарска одбила примирје

(Једна је одбијена глас)

Цариград, 31. октобра. — Бугарска је одбила предлог турски за примирје.

Чаталџа се предаје

(Капитулација армије у Чаталџи)

Цариград, 31. октобра. — Пропосе се гласови да је армија у Чаталџи капитулирала.

Бојеви код Уџароса

(Слободан приступ Једрени)

Мустафа Паша, 3. новембра. —

Већ је четири дана, како се бију крвави бојеви код Уџароса, на западу села Мараша и Хадемкеј. По жестини борбе види се, да се Бугари труде да се дочепају форта Бекшиште, јер кад би Уџарос и Бекшиште пали, остала би слабо утврђена позиција Карагач, којом би се отворио слободан приступ Једрени преко Марице.

Бугари о примирју

(Шта су бугари одлучили)

Софија, 3. новембра. — На представку велесила Гешов је одговорио, да ће влада поднијети предлог Турске на разматрање главном штабу, а такође саопштиће га савезницима. Министарски савјет је расправљао о понуди примирја упућеној од стране Кјамил паше Краљу Фердинанду и одлучио је, да ће влада одговорити одмах чим се буде споразумјела са савезницима.

Срби у приморју

(Једна пронађена верзија, која се није објавила)

Биоград, 3. новембра. — Трећа српска армија заузела је јадранску обалу од Медуге до Љеша и образовала приморску област, под српском администрацијом. Арнаути се добровољно предају.

Српско пристаниште на Јадрану

(Милешње посланика Италије у Биограду)

Беч, 3. новембра. — „Цајт“ доноси да се посланик италијански у Биограду у приватном говору изразио да не види разлога зашто би се требало тако енергично противити захтјевима српским, особито што се тиче пристаништа на Јадрану.

Вијести из Грчке

(Грци пут Битоља. Посредовање за мир. Заузеће Калсидика)

Атина, 3. новембра. — Грчка војска под командом Диодока маршије на Битољ. На саопштење посланика велесила односно посредовања, Коромилас је рекао да ће одговорити пошто се споразумје са савезницима. Командант ескадре у Архипелагу телеграфира, да су се грчке трупе искрцале и заузеле Калсидик.

Вијести из Цариграда

(Неуспјех твђења о примирју. Бугарски успјеси. Колера у турској војсци. Стријељање турских официра)

Цариград, 3. новембра. — Тражење о примирју није успјело, јер је 31. октобра био судар у 4 сата по подне са Бугарима код Деркоса. Бугари су заузели Карабурну и Илдишрабију. У војсци турској код Чаталџе 200 случајева колере. Официри дезертери предани су војном суду; већи дио је стријељан.

Држање Грчке

(Покољ у Епиру. Турска мора ићи из Европе. Цариград међународно пристаниште)

Атина, 4. новембра. — Турско-арбанаске хорде, долазећи из Епи-

ра, продужавају покољ и пљачкање у сјеверном дијелу Епира, а такође и у округу Аргирокастро. — Новине, расправљајући питање о примирју, изјављују, да савезници неће одступити од програма утврђеног у почетку рата. Турска мора једном схватити, да јој нема више мјеста у Европи. Цариград мора постати међународно пристаниште.

Продирање Срба на море

(Предаја Арбанаса. Српска војска на Јадрану)

Скопље, 4. новембра. — Албанска племена у Дукађину, Миридитима, Мати, а такође и становници преко Дрина предале су се Србима. Српске трупе живо наступају пут Јадранског Мора.

Бугарска пред миром

(Бугари освојили Кавалу. Уочи мира. Нови успјеси)

Софија, 5. новембра. — Последње заузећа Сереса Бугари су освојили Кавалу. — „Мир“ вели: Ми смо уочи мира, пошто се порта директно обратила балканским савезницима, а то је најбољи начин да се рат сврши. — „Мир“ наводи да до сада код Чаталџе није било никаквог боја. Бугарске трупе су концентрисане пред линијом турских утврђења, и заузеле су Лазуркеј, Шалчалаја и Арнауткеј.

Србија у рату

(Повратак Нашићев. Нова заузећа)

Биоград, 5. новембра. — Нашић се повратио у Скопље. — Срби су заузели Чаирли, Беранце, Тарабарске висове, Облоково и Гопеш.

Турске недаће

(Завјера. Колера. Бјегуници. Искрцавање трупа)

Цариград, 5. новембра. — Откривена је завјера чланова комитета Савеза и Напретка. Чланови комитета су похапшени, међу њима се налази бивши министар Махмуд Шефкет, Халил и Емуррах. Пријек суд осудио је комунистичком сопственика „Танина“ Хусејина Цавида на вјечиту робију. Бив. багдадски валија Цамала, командант бригаде, убили су војници. У име дипломатског кора Палавизиније је позвао Порту, да предузме најстрожије мјере противу колере, која представља опасност по цијелу Европу. Цијели дан чује се топовска палба код Чаталџе; топовска пуцњавна се приближује. Мноштво бјегунаца непрекидно долази. Последње подне била је конференција амбасадора, иза које је француски командант ескадре међународне одлучио да искрца трупе у 10 сати у вече.

Држање Грка

(Војни гувернер у Солуну. Конференцање. Заузеће Наслице)

Атина, 5. новембра. — Диадок је наименовао принца Николу за војног гувернера Солуна. — Министри српски и бугарски имали су са Коромиласом дугу конференцију односно одговора који се има дати велесилама. — Критски добровољци заузеше утврђену варош Наслицу.

Бечки Кор. Биро

Турска за примирје

(Кјамил паша бугарском Краљу)

Париз, 2. новембра. — „Хавас“ потврђује званично из Цариграда, да се Кјамил-паша обратио директно бугарском краљу за утврђење примирја, с тим да се поведу преговори о миру.

Мисија Данева

(Предсједник бугарског Н. Соборања у Бечу)

Беч, 2. новембра. — Из Софије јављају да је предсједник Соборања, Данев, рапортирао министарском савјету о успјеху његове мисије. Дошрих обавјештења успјех мисије изгледа врло повољан.

Једрене пало?

(Једрене у рукама Срба и Бугара)

Париз, 2. новембра. — „Хавас“ јавља из Биограда под резервом да је Једрене пало у руке Срба и Бугара. Још нема никаквог званичног потврђења.

Велике силе и мир

(Велике силе као посреднице)

Софија, 2. новембра. — „Бугарска Агенција“ дознаје да су данас послате подне велике силе учиниле Гешову изјаву, да се Турска влада обратила великим силама питајући их је ли Гешов наклоњен почети преговоре и у том случају каква би била његова потраживања. Гешов је одговорио да ће турско тражење бити поднијето главном штабу и владама држава савезница.

Савјет тројног споразума

(Споразум савјетује Србију да одустане од Драча)

Софија, 2. новембра. — Лист „Wiener Allgemeine Zeitung“ дознаје да су велике силе тројног споразума препоручиле Србији да одступи од намјере марширања на Драч.

Први сукоб код Битоља

(Српска коњица и турске трупе)

Биоград, 2. новембра. — Према вијестима из Прилипа, синоћ је био први судар између српске коњице и турских трупа код Битоља. Турске су трупе сузбијене и принуђене да се предају.

Бугари код Чаталџе

(Турци у Чаталџи у шкрипцу)

Софија, 2. новембра. — „Мир“ јавља да је бугарска војска пробила дефанзивну линију у Чаталџи. Положај турске војске је критичан.

Колера у Цариграду

(Болесници изолисани у Сан Стефано)

Цариград, 2. новембра. — Више од 100 болесника под знацима колере изолисани су у Сан Стефано.

Вијести из Атине

(Заузеће Местовона. Дипломатски укази)

Атина, 2. новембра. — Генерал Сидонис телеграфира из Арте: Последње осмочасног боја заузели смо варош Местовон. Турци су имали 40 мртвих, 91 је заробљен. Грци 1 мртвог и 6 рањених. Грчка застава вије се на тврђави Местовону. — Званичне новине доносе пљедее дипломатске указе: Александруполс ген. консул Грчке у Одеси наименован је за опуномоћеног министра у Биограду, Евгенија дес за опуномоћеног министра на Цетињу, Пападиамантопуло ген. консул Грчке у Солуну за опуномоћеног министра у Букурешту.

Чаталџа, Хадемкеј и Једрене

(Шта „Рајтер“ дознаје)

Лондон, 2. новембра. — „Рајтер“ дознаје да су Бугари успјели да пробију централну линију Чаталџе и да се налазе на 21 миљу од Цариграда у Хадемкеј. Безична телеграфска комуникација између Једрена и Цариграда од јуче на подне прекинута. Држи се, да је варош освојена.

Турска за мир

(Турска шаље изасланика у Грчку)

Цариград, 2. новембра. — Потврђује се вијест да се Турска директно обратила за прекид непријатељства не само Бугарској, него и Грчкој и да је у Атину већ отпутовао нарочити изасланик. Одговор Бугарске очекује се вечерас или сјутра.

Повратак Краља Петра

(Краљ Петар у Биограду)

Биоград, 3. новембра. — Према „Политици“ Краљ Петар приспјеће сјутра у Биоград.

Невоље Турана

(Вој Бугара и Турана. Колера бијесни)

Цариград, 4. новембра. — Од јуче је почела битка између три турске дивизије и бугарских трупа на положајима Махмуд паше код Хадемкеј, Јешилтене и Хербира у близини Бујукчекмене. Бој се продужује. — Колера непрекидно узима све вишег маха међу турским трупама. Лица која долазе из главног стана наводе да је положај све очајнији. Свакодневно око хиљада војника разбојевају се од колере и умиру. Велики број официра се такође разболио од колере, међу којима и дивизионар Али Риза.

Улазак Бугара у Цариград

(Стране силе противу уласка Бугара у Цариград)

Цариград, 4. новембра. — Од јутрос се чује топовска палба из саме Пери; држи се да се бије бој код Хадемкеја. — С обзиром на положај, амбасадори су држали сједницу код доајена Палавизинија односно мјера, којим би се спријечио улазак Бугара у Цариград.

Страна војска у Цариграду

(Припреме за искрцавање страних мрнара)

Цариград, 4. новембра. — Извршене су припреме ради искрцавања мрнара са ратних иностраних бродова према утврђеном плану.

Хапшење Младотурана

(У Турској све на горе иде)

Цариград, 5. новембра. — Синоћ је полиција приступила тражењу 50 чланова младотурског комитета, међу којима су и неки бивши министри. Говори се, да је влада наредила да се сви похapse, зато што су шиљали посланике у главну војску с тим да је задобије за промјену владе.

Митинг у Риму

(Талијани симпатични балканским народима)

Рим, 4. новембра. — Синоћ је одржан велики митинг у корист балканских народа.

Пад Битоља

(Заузимање Битоља очекује се)

Биоград, 4. новембра. — У току дводневне борбе Срби су успјели да заузму најважније положаје пред Битољем. Турци су се повукли пут вароши, чије се заузеће ускоро очекује.

Најновији телеграми

Опет турски пораз

(Турци су при нападу силно потучени)

Сан Ђовани ди Медова, 4. новембра. (Послан у 8½ сати по подне, стигао данас по подне). — Данас је непријатељ, појачан трупама из Љеша и Скадра, покушао да заузме позиције више Сан Ђовани ди Медуга, и око подне напао наше предстраже, с намјером да поврати изгубљену луку. Атак је био жесток. Непријатељ је атакирао и артиљеријом с Љеша и са обале Дрина.

Пушчана и митраљешка ватра трајала је неколико сати. У неко доба непријатељ је истакао бијеле заставе с намјером да превари, што је у неколико и успио. Наши помислише да је предаја, али знајући за њихову превару, држаху се спремни за борбу, и кад Турци опалише плотуне, наши их дочекаше спремни и покосише их, да су први редови попадали као снопове. Турци су поражени и разбјежали се тако, да се нијесу зауставили све до Љеша. Имали су много мртвих и рањених. Наши губитци релативно мали. — Следи у брзо атак на Љеш.